

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

z

**GIẢI PHÁP CHỦ YẾU NHẪM XÂY DỰNG
NÔNG THÔN MỚI Ở HUYỆN PHỔ YÊN,
TỈNH THÁI NGUYÊN**

**LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ
CHUYÊN NGÀNH: QUẢN LÝ KINH TẾ**

THÁI NGUYÊN - 2013

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

PHẠM KHÁNH LUYỆN

**GIẢI PHÁP CHỦ YẾU NHẪM XÂY DỰNG
NÔNG THÔN MỚI Ở HUYỆN PHỔ YÊN,
TỈNH THÁI NGUYÊN**

Chuyên ngành: Quản lý kinh tế

Mã số: 60.34.04.10

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: TS. Ngô Xuân Hoàng

THÁI NGUYÊN - 2013

LỜI CAM ĐOAN

Luận văn: "*Giải pháp chủ yếu nhằm xây dựng nông thôn mới ở huyện Phở Yên, tỉnh Thái Nguyên*" được thực hiện từ tháng 10/2012 đến tháng 5/2013. Toàn bộ nội dung luận văn này là do bản thân tác giả tự nghiên cứu từ những văn bản pháp quy của Nhà nước, những tài liệu tham khảo, quá trình thực tế triển khai xây dựng nông thôn mới tại huyện Phở Yên, tỉnh Thái Nguyên và được hoàn thiện theo hướng dẫn của người hướng dẫn khoa học theo quy định.

Tôi xin cam đoan số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này là trung thực và chưa sử dụng để bảo vệ luận văn của một học vị nào. Mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận văn này đã được cảm ơn và các thông tin trích dẫn trong luận văn đã được chỉ rõ nguồn gốc.

Thái Nguyên, ngày tháng năm 2013

Tác giả

Phạm Khánh Luyện

LỜI CẢM ƠN

Trong quá trình thực hiện luận văn, tôi đã nhận được sự quan tâm giúp đỡ rất nhiệt tình và quý báu của nhiều tập thể và cá nhân trong và ngoài trường.

Trước hết, tôi xin chân thành cảm ơn Ban Giám hiệu, Phòng Quản lý đào tạo Sau đại học, cùng các thầy cô giáo trường Đại học Kinh tế và Quản trị kinh doanh đã tận tình giảng dạy và giúp đỡ tôi trong suốt quá trình học tập tại trường.

Tôi cũng xin được bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới Tiến sỹ Ngô Xuân Hoàng, người đã nhiệt tình hướng dẫn, giúp đỡ tôi trong việc hoàn thành luận văn này.

Xin chân thành cảm ơn Sở Nông nghiệp Phát triển nông thôn tỉnh Thái Nguyên, Ủy ban nhân dân huyện Phổ Yên, các phòng chuyên môn thuộc Ủy ban nhân dân huyện Phổ Yên; Xin cảm ơn Đảng ủy, Ủy ban nhân dân các xã và bà con nhân dân trong huyện Phổ Yên đã giúp đỡ, cộng tác cùng tôi để luận văn được hoàn thành.

Thái Nguyên, ngày tháng năm 2013

Tác giả

Phạm Khánh Luyện

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN.....	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC KÝ HIỆU VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG, BIỂU	vii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài.....	1
2. Mục tiêu nghiên cứu của đề tài.....	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu của đề tài.....	3
4. Những đóng góp mới của luận văn.....	3
5. Cấu trúc của luận văn	4
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ MÔ HÌNH NÔNG THÔN MỚI..	5
1.1. Cơ sở lý luận	5
1.1.1. Đặc điểm nông nghiệp, nông thôn hiện nay	5
1.1.2. Khái niệm về nông thôn mới và xây dựng nông thôn mới.....	9
1.1.3. Nội dung xây dựng nông thôn mới ở Việt Nam.....	13
1.1.4. Quan điểm, chính sách của Đảng và Nhà nước	15
1.2. Cơ sở thực tiễn.....	26
1.2.1. Lịch sử hình thành và phát triển nông thôn mới một số nước, lãnh thổ, trong khu vực	26
1.2.2. Tình hình xây dựng nông thôn mới ở Việt Nam.....	38
Chương 2: PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	50
2.1. Câu hỏi nghiên cứu	50
2.2. Phương pháp nghiên cứu	50
2.2.1. Phương pháp chọn điểm nghiên cứu	50
2.2.2. Phương pháp thu thập thông tin.....	50
2.2.3. Phương pháp tổng hợp thông tin	51

2.2.4. Phương pháp phân tích thông tin.....	52
2.3. Hệ thống chỉ tiêu nghiên cứu.....	52
2.3.1. 03 chỉ tiêu về Quy hoạch	52
2.3.2. 16 chỉ tiêu về Hạ tầng Kinh tế - Xã hội.....	53
2.3.3. 04 chỉ tiêu về Kinh tế và tổ chức sản xuất.....	55
2.3.4. 11 chỉ tiêu về Văn hoá - Xã hội - Môi trường.....	55
2.3.5. 05 chỉ tiêu về Hệ thống chính trị	56
Chương 3: THỰC TRẠNG XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI Ở HUYỆN PHỔ YÊN.	58
3.1. Đặc điểm tự nhiên, kinh tế - xã hội của huyện Phổ Yên.....	58
3.1.1. Đặc điểm tự nhiên.....	58
3.1.2. Đặc điểm kinh tế - xã hội.....	62
3.1.3. Ảnh hưởng của điều kiện tự nhiên, kinh tế - xã hội đến quá trình xây dựng nông thôn mới của huyện Phổ Yên.....	67
3.2. Quá trình xây dựng nông thôn mới ở huyện Phổ Yên.....	68
3.2.1. Công tác chỉ đạo, điều hành quản lý.....	68
3.2.2. Công tác đào tạo, tập huấn, tuyên truyền xây dựng nông thôn mới.....	69
3.2.3. Thực hiện quy hoạch và lập đề án xây dựng nông thôn mới, Đề án phát triển sản xuất nâng cao thu nhập cho người dân.....	71
3.2.4. Kết quả xây dựng hạ tầng nông thôn.....	73
3.2.5. Kết quả huy động các nguồn lực thực hiện	75
3.2.6. Đánh giá thực trạng nông thôn theo Bộ tiêu chí quốc gia về nông thôn mới ...	77
3.2.7. Đánh giá chung	93
Chương 4: GIẢI PHÁP CHỦ YẾU THỨC ĐẨY QUÁ TRÌNH XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI Ở HUYỆN PHỔ YÊN	97
4.1. Quan điểm định hướng và mục tiêu xây dựng nông thôn mới.....	97
4.1.1. Quan điểm định hướng	97
4.1.2. Mục tiêu	98
4.2. Một số giải pháp thúc đẩy quá trình xây dựng nông thôn mới cho huyện Phổ Yên.....	99

4.2.1. Hoàn thiện chính sách, công tác điều hành quản lý	100
4.2.2. Tăng cường công tác đào tạo, tập huấn, tuyên truyền xây dựng nông thôn mới, nâng cao nhận thức của cư dân nông thôn	102
4.2.3. Hoàn chỉnh quy hoạch và thực hiện quản lý theo quy hoạch.....	103
4.2.4. Phát triển kinh tế, ổn định an sinh xã hội	104
4.2.5. Tổ chức tiếp nhận và huy động các nguồn lực xây dựng nông thôn mới....	106
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	107
1. Kết luận.....	107
2. Kiến nghị.....	109
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	113
PHỤ LỤC	115

DANH MỤC CÁC KÝ HIỆU VIẾT TẮT

Từ viết tắt	Nguyên nghĩa
GDP	Tổng sản phẩm quốc nội
WB	Ngân hàng thế giới
WTO	Tổ chức thương mại thế giới
CNH	Công nghiệp hoá
HDH	Hiện đại hoá
HTX	Hợp tác xã
PTNT	Phát triển nông thôn
NTM	Nông thôn mới
MTQG	Môi trường Quốc gia
XD	Xây dựng
NN	Nông nghiệp
CN	Công nghiệp
DV	Dịch vụ
NLN	Nông lâm nghiệp
GTVT	Giao thông vận tải
BCĐ	Ban chỉ đạo
BQL	Ban quản lý
UBND	Ủy ban nhân dân
HDND	Hội đồng nhân dân
MTTQ	Mặt trận tổ quốc
CCB	Cựu chiến binh
DSKHHGD	Dân số kế hoạch hoá gia đình
SXKD	Sản xuất kinh doanh
GTSX	Giá trị sản xuất

DANH MỤC CÁC BẢNG, BIỂU

Bảng 3.1: Hiện trạng và cơ cấu sử dụng đất năm 2012 của huyện Phổ Yên.....	62
Bảng 3.2: Thực trạng dân số - lao động huyện Phổ Yên.....	63
Bảng 3.3: GTSX huyện Phổ Yên thời kỳ 2008 - 2012.....	64
Bảng 3.4: Kết quả thăm quan học tập kinh nghiệm.....	70
Bảng 3.5: Công tác tuyên truyền, tập huấn đào tạo	70
Bảng 3.6: Kết quả lập đề án xây dựng NTM và đề án phát triển sản xuất	71
Bảng 3.7: Kết quả xây dựng mô hình phát triển sản xuất tập huấn KHKT và đào tạo nghề cho người dân	72
Bảng 3.8: Kết quả xây dựng hạ tầng nông thôn huyện Phổ Yên.....	74
Bảng 3.9: Kết quả huy động các nguồn lực thực hiện	75
Bảng 3.10: Tình hình thực hiện tiêu chí quy hoạch năm 2012.....	77
Bảng 3.11: Tình hình thực hiện tiêu chí giao thông năm 2012	78
Bảng 3.12: Tình hình thực hiện tiêu chí thủy lợi năm 2012	79
Bảng 3.13: Tình hình thực hiện tiêu chí về điện nông thôn năm 2012.....	80
Bảng 3.14: Tình hình thực hiện tiêu chí cơ sở vật chất văn hóa năm 2012...	81
Bảng 3.15: Tình hình thực hiện tiêu chí về bưu điện năm 2012.....	82
Bảng 3.16: Tình hình thực hiện tiêu chí nhà ở dân cư năm 2012.....	83
Bảng 3.17: Tình hình thực hiện tiêu chí về giáo dục năm 2012	84
Bảng 3.18: Tình hình thực hiện tiêu chí môi trường năm 2012.....	85
Bảng 3.19: Tổng hợp kết quả thực hiện các tiêu chí theo nhóm	88
Bảng 3.20: Tổng hợp kết quả thực hiện các tiêu chí trên toàn huyện năm 2012	90
Bảng 3.21: Một số chỉ tiêu cơ bản đánh giá mức độ phát triển kinh tế sau khi xây dựng nông thôn mới	92
Biểu 3.1: Tăng trưởng giá trị sản xuất các ngành giai đoạn 2008 - 2012.....	64
Biểu 3.2: Cơ cấu kinh tế ngành trên địa bàn huyện 2008 và 2012	65

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Nông nghiệp và kinh tế nông thôn là bộ phận quan trọng, đóng góp không nhỏ cho nền kinh tế quốc dân. Phát triển nông nghiệp, nông thôn nâng cao đời sống cho nông dân là cơ sở để giữ vững ổn định chính trị - xã hội, đảm bảo sự phát triển hài hoà và bền vững theo định hướng xã hội chủ nghĩa.

Trong những năm đổi mới, phát triển nông nghiệp, nông thôn và giải quyết vấn đề nông dân là những lĩnh vực nhận được sự quan tâm của Đảng, Nhà nước. Nghị quyết số 26-NQ/TW "Về nông nghiệp, nông dân, nông thôn" tại Hội nghị lần thứ 7 Ban chấp hành Trung ương Đảng khoá X đã chỉ rõ: "*Nông nghiệp, nông dân, nông thôn có vị trí chiến lược trong sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, là cơ sở và lực lượng quan trọng để phát triển kinh tế - xã hội bền vững, giữ vững ổn định chính trị, đảm bảo an ninh, quốc phòng; giữ gìn, phát huy bản sắc văn hóa dân tộc và bảo vệ môi trường sinh thái của đất nước ...*". Chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới là một trong những nội dung, nhiệm vụ quan trọng nhằm triển khai thực hiện Nghị quyết Hội nghị lần thứ 7 Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa X, thực hiện chủ trương chính sách của Đảng và Nhà nước trong công cuộc công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước.

Thực hiện Nghị quyết Trung ương 7 khóa X, Thủ tướng Chính phủ đã ban hành "Bộ tiêu chí Quốc gia về nông thôn mới" (Quyết định số 491/QĐ-TTg ngày 16/4/2009) và "Chương trình mục tiêu Quốc gia xây dựng nông thôn mới" (Quyết định số 800/QĐ-TTg ngày 06/4/2010), nhằm thống nhất chỉ đạo việc xây dựng nông thôn mới trên cả nước. Kèm theo đó cũng đã chọn được 11 xã điểm trong cả nước để thí điểm xây dựng nông thôn mới, nhằm đánh giá rút ra những bài học về mô hình, phương thức, cách thức triển khai thực hiện..., làm cơ sở để thực hiện trên toàn quốc. Qua 4 năm triển khai thực hiện chương trình xây dựng nông thôn mới, tuy chưa lâu nhưng các địa

Số hóa bởi trung tâm học liệu <http://www.lrc.tnu.edu.vn/>